

Karlstad – levande mötesplats?

RÖSTER I CENTRUMPLANERINGSDEBATTEN 1993

Utgiven av Stadsbyggnadskontoret, Karlstads kommun 1993

Text: Ann-May Brodén

Layout och desktop: Anita Jönsson-Lillemägi, Kvinnosyn

Tryckt hos Citytryck, Karlstad

Staden ägs av alla!

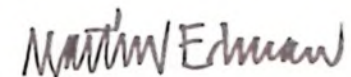
Staden är ett uttryck för många människors insatser under lång tid. Det är stadens hus, miljöer och aktiviteter som skapar dess identitet. Det är stadens inneboende liv som utstrålar dess själ.

Hur upplever vi då Karlstads själ? Frågan får troligen lika många svar som personer vi frågar. Vi anser det ändå viktigt att fånga in tankar kring och synpunkter på grundläggande värderingar kring hur vi vill använda vår stad.

Vi står nu i begrepp att ge Karlstad en ansiktslyftning och förhoppningsvis bygga upp en ökad medvetenhet om stadens möjligheter och ställa krav på stadsmiljön i vid bemärkelse. Därför har det varit naturligt att engagera debattörer, politiker, idéentreprenörer och andra personligheter för att presentera sina visioner av Karlstad. Detta ägde rum på Arenan i Bibliotekhuset i januari i år. Vi kallade projektet "Lunchpratarserien" med tretton personliga betraktelser. Alla med stor inlevelse i uppgiften att lägga pusselbitar till helhetsbegreppet "Stadens själ".

I denna rapport har vi kompletterat lunchpratarna med ett par intervjuer för att ge ytterligare dimensioner på begreppet.

Må denna humanistiska plattform bära fram visioner i stort och smått som kan genomföras och berika allas vår upplevelse av vårt Karlstad.

Martin Edman
Stadsbyggnadsdirektör

Biskop
Bengt Wadensjö

Staden måste kunna andas

Stadens framväxt är ett viktigt historiskt skede som faktiskt beskrivs redan i Bibelns första Mosebok. Historien om åkerman-
nen Kain och fåraherden Abel är också historien om den smärt-
samma övergången från nomadsamhället till det bofasta.

Kain blev svartsjuk på Abel eftersom han uppfattade att Gud värderade Abels offer högre.

När Kain dräper Abel så är det alltså åkerman-
nen som dräper nomaden.

Kains son hette Hanok och han fick ge sitt namn åt den första
i Bibeln beskrivna staden.

I staden utvecklades ett nytt sätt att leva.

Den industriella produktionen började, nöjeslivet frodades
och med detta kom högmodet. Noas söner, till exempel, ville
bygga ett torn av tegel som räckte ända upp i himlen. Det blev
viktigt att "göra sig ett namn".

Staden blev mötesplats för olika kulturer och problemen
stegrades då den drog till sig folk som inte förstod varandra.

Moseböckerna hade sin identitet i herdekulturen. Därför be-
skrevs staden som lasternas och lustarnas plats. I Sodom kunde
Lot förhindra att Guds vrede förstörde staden om han kunde

finna tio goda människor. Han misslyckades. Men stadens attraktionskraft var också så stor att Lots hustru inte klarade att lämna den.

Bibeln inser att utvecklingen inte går att hejda. Därför börjar Bibeln i Edens lustgård – en lantlig idyll – för att sluta i den sköna himmelska staden, där pärleporten finns och träden är av guld.

Just nu bör vi befinna oss i den period mellan Eden och den himmelska staden, som ska förebåda vad som komma skall.

Städerna i historien har haft en del gemensamma arketytiska drag.

- de är ett försvar mot kringströvande folk. Därför ligger många städer på höjder och berg.
- de är en central plats för handel, ofta skyddad av vallgravar och murar.
- de har ofta växta fram runt någon borg eller liknande. Fursten eller storherren har mot betalning skyddat köpmän och handelsplats. Detta skydd var i högsta grad obligatoriskt då handel utanför städerna, ända fram till 1840-talet, var förbjuden.

Idag är det knappast 12:s närvaro som gör att affärsinnehavarna känner sig trygga i Karlstad. Tomtpriser och kundunderlag spelar förmodligen en viktigare roll.

Moderna köpcentrum som Bergvik och Ilanda ger staden lösare konturer och tillgången på parkeringsplatser blir allt viktigare. Detta speglar individens nya rörlighet. Flygplatsfrågan har också kommit att beröra diskussionen om en levande stadskärna. Det finns risk för att Mellerudstorp blir ett Karlstads Silicon Valley. En förskjutning av kompetens från staden till nya centrum.

Stadskämans främsta uppgift är som mötesplats och som sådan bör Karlstad ta hänsyn till alla åldrar och kulturer. Visst ska köpenskap och handel bedrivas men vi måste också ha möjlighet att bo i centrum. Annars dör staden.

Ungdomarna bör få sitt eget hus och på torget skulle det finnas ett wienercafé där man kan dricka en cappuccino och lyssna på levande musik.

Stadens själ har sitt eget beteendemönster. Varje morgon gör den en djup inandning – elever på väg till skolan, anställda som skyndar till sina arbeten – för att på kvällen andas ut.

Om den gamla bygdekulturen får blandas med den nya staden kan det resultera i en ren andedräkt som för Karlstad ett stycke närmare den himmelska staden.

Foto: HÅKAN STRANDMAN

Biskopen vill se stadskärnan som en mötesplats för olika människor och kulturer. På torget vill han ha ett wienercafé där man kan dricka kaffe och lyssna på levande musik.

Bra affärsmix ett livsvillkor

Alf Johansson,
socialdemokratiskt
oppositionsråd

Att bevara ett levande city har länge engagerat många människor.

Förenklat kan man säga att ett levande centrum ska ge tillgång till service, kulturutbud samtidigt som man ska kunna flanera utan att störas av alltför mycket avgaser och buller.

Men hur uppnår man detta?

Ända fram till 80-talet växte Karlstad på ett naturligt sätt även om varuhusens genombrott på 60-talet innebar en viss utslagning för de små specialbutikerna. Under 1980-talet rullade en spekulationsvåg i fastighetsbranschen in även i Karlstad. Fastigheter bytte ägare som vi byter skjortor. Hyrorna sköt i höjden. De drabbade hyresgästerna i centrum fick rimligare hyresvillkor i ytterområdena. Den omflyttning som följde är det mest negativa som har hänt Karlstads city.

Ändå har 80-talet haft en del positiva effekter. Det har blivit fler bostäder i centrum och utelivet på kvällstid har fått ny fart. Det är främst Filmstaden, MacDonaldis och Scalateatern vi har att tacka för det.

I Karlstad finns det gott om mötesplatser och det är viktigt för framtiden att vi kan visa upp en vital och kraftfull stadskärna för de turister som gästar oss. Och vad man än tycker så är en av de populäraste aktiviteterna för turister att gå i affärer. Alltså är det också viktigt att man har en bra affärsmix vid de populäraste gatorna. V:a Torggatans utbud av värdecentral, socialförvaltning, begravningsbyråer och tingsrätt är i det sammanhanget lite olycklig.

Det är också dags att avliva två myter som brukar användas i centrumdebatten. Man kan inte ta efter och kopiera andra städers lösningar, möjligen hämta inspiration och idéer. Det blir heller inte lyckat när man försöker återskapa gamla tiders miljöer.

I Karlstad finns två exempel på det sistnämnda. "Rännan" vid Stora Torgets norra del och Bergqvisthuset. Sådana restaureringar lämnar bara kvar tomma kulisser utan själ. Det går faktiskt att bygga nya hus efter gamla förlagor, som man gjort i Danmark, med lyckat resultat.

Det är också lite förmätet att kategoriskt döma ut allt som byggdes mellan 1950 och 1980. De som byggde då arbetade säkert också med de bästa ambitioner för ögonen.

Två saker bör ändå vi ändra på – Drottninggatan och torget.

Flytta bussarna till torget och anlägg en gågata med planteringar och små träffpunkter mellan Järnvägsgatan och Ö:a Torggatan.

På torget försvinner då bilparkeringen. Den får i stället ge plats åt en herrgårdsbyggnad i mindre modell. I den kan turistbyrån och "Information Karlstad" ligga. Där ska man också kunna köpa biljetter till olika evenemang och kunna få sig en kopp kaffe. En scen har också sin givna plats liksom torghandeln. Kommunen bör då hyra ut torgstånd så vi slipper alla rostiga skåpbilar.

Många inflyttade tycker att det är lätt att komma fram med bil i Karlstad. Centrum är inte avstängt och även om bilismen är ett störande moment kan vi inte förbjuda den. Det finns inget som betytt så mycket för den enskilda människans frihet som bilen. Stadens arbetsplatser har ändrat karaktär. De är i allt större omfattning tjänsteföretag som behöver bilen i arbetet.

Däremot kan vi försöka styra det slentrianmässiga bilåkandet lite bättre samt att endast tillåta varutransporter före lunch.

Karlstad är en av landets cykelvänligaste städer. Det är givetvis bra men det skapar också problem, bland annat för de rörelsehindrade. För framkomlighetens skull måste cykelparkeringen lösas på ett bättre sätt.

Vi måste planera utifrån de sköra i samhället. Det som är bra för dem kan inte vara dåligt för oss andra.

Foto: CHRISTER HÖGLUND

En bra affärsmix är en viktig ingrediens i en vital stadskärna, anser Alf Johansson. Inte minst med tanke på turismen.

Katarina Lorenz,
elevkårsordförande
på Tingvalla-
gymnasiet

Vill ni ta bort några statyer och plantera träd tillsammans med mig?

Här presenterar jag min drömbild av staden – kanske ekonomiskt omöjlig men om den rätta viljan finns kanske den kan bli verklighet.

I den gröna oasen som Växnäsparken blivit finns en uteservering.

När man har fikat där kan man promenera utefter älven in mot stan. Längs hela strandpromenaden finns det roddbåtar för uthyrning, så att man kan se staden från vattnet.

Vid det vackra Sockerslottet finns vår fina teater, nu kompletterad av Scala-teatern, där det visas både modern och klassisk teater liksom dans i alla former.

Domushuset är rivet och återuppbyggt med en lika vacker fasad som det hus som revs 1962.

Frihetsgudinnan finns inte längre kvar vid Stora torget. Hon har flyttats längst ut på Sandgrundsudden. På den plats där den ursprungliga Trysilälven blir Klarälven kan hon med rätta symbolisera historien om den svensknorska unionen.

På torget finns en ny vacker fontän. Den gamla finns numera vid Lilleruds Lantbruksskola där den passar bra in i miljön.

På torget finns inga parkeringsplatser men väl en livlig handelsplats framför Karlstads stolthet, Tingvallagymnasiet.

Parkeringar finns det överhuvudtaget inte i city, då det numera är helt bilfritt. Endast bussar och taxibilar har tillstånd att köra. Däremot kan man cykla och parkera i cykelparkeringshus. Den

som trots allt föredrar motorer kan hyra en av stadens elbilar.

Många gator är stängda för trafik. Östra Torggatan och delar av Drottninggatan har riktiga trädplanteringar och ner mot Ähléns har en allé tagit form.

I Stadsträdgården finns flera ungdomscaféer med generösa öppettider.

Där kan man fika eller ta sig lite nattmat efter sena bion. Stadsträdgården är stor och lummig och där störs inga kringboende.

I inre hamnen finns en småbåtshamn, och industrifastigheter runt om hamnen har flyttats ut till industriområdena och gett plats åt studentbostäder med mer marint utseende.

Muséet är utbyggt och ner mot Residenstorget och Älvgatan finns ingen trafik men väl blommor, grönska och många parkbänkar.

Tempelriddarordens hus är numera Rockens hus. Där finns ljudisolerade repetitions- och konsertlokaler samt ateljéer för Karlstads konstnärer.

Karolinens verksamhet återfinns på Kronoparken och har lämnat gott om plats för Högskolan. Det är mycket liv och rörelse i centrum när alla studenter får närmare till stadens utbud.

I2 har förvandlats till studentlägenheter och runt omkring på Karlstads idrottsarenor är det full aktivitet.

Karlstad har blivit en föredöme när det gäller handikappanpassning. Reklamskyltar och andra hinder för dem som har svårt att ta sig fram tillåts inte längre på trottoarerna.

Alla får det lätt att trivas i Karlstad.

Flytta
några statyer
och plantera
flera träd

Foto: HÅKAN STRANDMAN

Frihetsgudinnan passar bättre längst ut på Sandgrundssudden, tycker Katarina Lorenz. Där Trysilälven blir Klarälven kan hon med rätta symbolisera historien om den svensk-norska unionen.

Mer grönska och mindre trafik

Sten Blomberg,
centerpartistiskt
kommunalråd

Människors behov och identitet är viktiga utgångspunkter även när det gäller stadsplanering. Staden måste ha en funktion för oss som sociala varelser.

Därför måste det vara möjligt att kunna möta sina vänner i centrum. På caféer, restauranger, bibliotek eller på vår nya förnämliga mötesplats, Scalateatern. Det är också viktigt att ungdomarna får sin egen träffpunkt – ett centralt beläget ungdomens hus.

För tio år sedan lades förslag som skulle ge centrum karaktären av grön oas. Men inte mycket har hänt.

Idag har vi tvärt om en trafikmiljö med uppenbara brister. Det finns inga färdiga lösningar, men det är nödvändigt att minska trafikrörelserna. Antalet parkeringsplatser utanför Tingvallastaden måste öka och bussförbindelserna till och från yuterområdena måste bli fler.

Handeln är en viktig del av ett levande centrum och måste stimuleras. Därför bör vi inte tillåta fler etableringar av stormarknader i kommunen.

I en levande stadsmiljö är träd och grönska viktiga inslag. De ger skugga och trygghet och bjuder på helt naturliga samlingspunkter. De ger möjlighet att följa årets växlingar och livets rytmer.

På Stora torget skulle det kunna hända mer. Framför allt aktiviteter med kulturella förtecken. Varför inte låta karlstadskonstnärerna stå på torget och måla? Vi borde också uppmuntra musik och dansuppsvisningar.

För karlstadsborna betyder Klarälven mycket. Möjligheten till fiske mitt inne i stan uppskattas inte minst av turister och gäster. Här finns det alla möjligheter att skapa förutsättningar för nya mötesplatser.

Småbåtslivet bör stimuleras, bland annat med en bättre gästhamn. Det är i detta sammanhang glädjande att båthusen vid Lamberget får stå kvar. De är ett pittoreskt inslag i den centrala stadsbilden.

Det gamla Karlstad, fastigheter och miljöer, får kanske för lite uppmärksamhet. Hur många vet till exempel att Expositionshuset från 1842 vid Stadsträdgården anses lika värdefullt att bevara som Eiffeltornet?

Den vackra museibygnaden från 1920-talet behöver byggas till. Men det måste ske mycket varsamt. Att utlysa en arkitekttävling, som vi har gjort, är ett utmärkt sätt att bedöma olika alternativa lösningar.

En utbyggnad av muséet ger flera fördelar. Det ger oss större möjligheter att slå vakt om vårt kulturarv samtidigt som vi skapar sysselsättningstillfällen.

Foto: VF-FOTO

Fler
parkeringsplatser
utanför
Tingvallastaden och
bättre
bussförbindelser,
tror Sten Blomberg
kan göra centrum till
en grön och
svalkande oas.

Viktigt att känna samhörighet

Lars-Rune Bengtsson,
stadsarkitekt

Det enklaste kriteriet på en mötesplats är att det är en plats för mänskliga aktiviteter.

Av naturliga skäl blir dessa mötesplatser koncentrerade till tätorterna där det finns flest människor.

Städernas historia är mycket lång, cirka 8.000 år, men vi behöver inte gå längre tillbaka än till medeltiden för att upptäcka den enda egentliga anledningen till att många städer bildats.

Det är handeln som varit drivkraften och handeln som driver utvecklingen framåt.

Ur försvarsaspekt byggde man på medeltiden ofta runda städer med en skyddande mur. Utanför fanns odlingslandskapet och på stadens torg fick bönderna avsättning för sina varor.

Därför har torgen alltid varit mycket viktiga mötesplatser. De har varit öppna ytor och börså förbli, även om vi idag har utvidgat den handeln även till andra platser.

Både på torg och gågator säljs idag inte bara varor utan också politiska åsikter och underhållning.

Flödet av resenärer gör också järnvägsstationerna till vitala mötesplatser. Därför har de ofta ägnats stor arkitektonisk omsorg.

En annan mycket gammal mötesplats, som haft stor betydelse under olika skeden i människornas liv, är kyrkbacken och kyrko-

rummet. Kyrkbyggnaderna ger var de än ligger stadga åt stadsbildningarna och står som nära nog okränkbara enheter i staden.

I städerna ska man samtidigt som man möter okända människor kunna känna samhörighet. Restauranger och caféer fyller sin funktion i detta avseende. Vi har tagit intryck från andra länder och kan nu besöka både gatuserveringar och pubar i Karlstad.

De nya biograferna har getts spektakulär utformning. Den festliga innebörd och den atmosfär av kvällsljus bion har, fångas effektivt upp.

Ibland kan det ändå vara skönt att söka en stunds ensamhet. För att göra det behöver vi inte fly långt bort utan kan sträcka ut oss på en parkbänk. Parkerna tjänar både som stadens lungor och som plats för möten och enskildhet.

De gamla handelshusen har fått nya arvtagare i de nya gallerierna. Här kan man inte bara handla utan också bjudas på uppvisningar och underhållning.

De externa centrumens värde kan diskuteras men besöksantalet visar ändå att de i hög grad är mötesplatser.

Vad Karlstad saknar är livskraftiga delcentrum. Det är människornas vilja att träffas som är det viktigaste, inte platsen i sig. Kronoparken med sitt friluftsbad och Rud med sin nya kyrka är exempel på förbättringar som ska göra dessa stadsdelar attraktiva och välfungerande.

Foto: LARS HEDELIN

Stadskärnan är centrum för mänsklig aktivitet. Samtidigt som man möter nya människor ska man kunna känna samhörighet, poängterar stadsarkitekten.

Rolf Ahlzén, läkare
och idéhistoriker

Åter- upprätta staden!

På gott och ont är den moderna europeiska kulturen en urban kultur. Demokratin föddes i städerna liksom toleransen, tidningspressen, teatern, boktryckeriet, katedralerna och mycket annat.

Men städerna har också en annan sida De har fångat upp och förstorat de problem den västerländska människan utvecklat i förhållande till sin biologiska bas och även en hel del av de sociala svårigheter moderniseringen förde med sig.

Städerna har sedan medeltiden haft större dödlighet i sjukdomar, högre brottslighet och långt större resursförbrukning per invånare än landsbygden. De har med andra ord koncentrerat och förstorat den västerländska människans dilemma.

Hur står det då till med Karlstad i förhållande till denna tradition?

Att döma av den närmast obefintliga debatten är det mesta bra. Bara lite finjusteringar behövs.

Men denna uppfattning behöver utmanas. Karlstads innerstad har lidit svårare än många andra jämförbara svenska städer. Och det vill inte säga lite, för de svenska städerna har råkat riktigt illa ut de senaste 30-40 åren.

Få saker förvånar mer än oviljan att ta en djupgående självkritisk debatt om detta. Linjen tycks mest vara att lappa över, att köra på som förut med några smärre justeringar.

Staden är en plats där många människor av egen fri vilja väljer att komma samman kring olika aktiviteter: handel, kultur, flanerande, ätande, samtal, skönhetsupplevelser. Men samtidigt utgör staden en uppenbar fara.

Vi måste se dubbelheten klart om vi ska kunna minimera dess skadeverkningar och maximera dess möjligheter. Vi kan i detta ta hjälp av arkitektur- och kulturhistoria, skönlitteratur, teater, film, sociologi och samhällsplanering. Utan denna balanserande kunskap blir vi enögda och närsynta, tappar det långsiktiga för det kortsiktiga.

Vad bör vi då begära av staden som mötesplats?

Den ska vara vacker, erbjuda ett rikt och varierat utbud av kultur, varor och mötesplatser. Den ska möjliggöra samtal på gator och torg och inte hota sin invånares hälsa med buller avgaser eller fysiska olycksrisker. Den ska respektera en historisk kontinuitet och får inte skära av sin invånare från kontakt med levande och växande natur. Kort sagt ska människor kunna bo och leva goda, omväxlande hälsosamma liv inne i stadens centrum.

Är dessa villkor uppfyllda i Karlstad..?

De mäktigaste hoten som sakta ödelägger stadsmiljöerna kan sammanfattas i fem punkter:

- För det första – bekvämlighetens, fartens och tidsjaktens undanträngande av andra centrala värden.

Finns det egentligen någon moralisk rättighet att fritt få köra bil inne i stadskärnan? Svaret är nej! Bilen är en välsignelse i glesbygd men en förbannelse i städerna. Att minska trafiken i Karlstad är inte omöjligt men det krävs politisk vilja och mod. Utfästelse på utfästelse har svikits. Genomfartstrafik har letts rakt genom city. Grundläggande omprövningar behövs – och de brådskar.

- Det andra hotet är uppfattningen att effektivitet alltid är liktydigt med specialisering, funktionsuppdelning och mekanisering.

Under 1900-talet har stadskärnorna blivit alltmer omöjliga att leva i – först flyttade de rika ut, sen flyttade de fattiga till hyreskomplex i förorterna. Staden vilar i extremt hög grad på kommersiella grunder vilket gör att den töms på vuxna när affärerna stänger. En viss återinflyttning har börjat men lokaliseringsring av de nya hyreshusen, särskilt kvarteret Monitorn vid

Hagaleden, är under all kritik. Den effektiva staden blandar livsformer, aktiviteter, åldrar och yrken.

- En tredje hotbild är synen på människan som en primärt varukonsumerande varelse.

Konsumtion inom rimliga gränser är varken ful eller skadlig, men när städer i första hand byggs uppkring handels villkor är vi illa ute. Köpmännen är bara en grupp bland många med berättigade intressen att slå vakt om. Dessvärre bygger deras krav till stor del på missbedömningar. Om man ska konkurrera med den, för de bilburna, överlägsna stormarknaden ska det vara just genom charmen, det unika i staden. Hur skulle centrum kunna överleva kommersiellt genom att bli mer likt Bergvik?

- Det fjärde hotet är kriget mot det förflutna och dyrkan av det nya och moderna.

Våra städer har under 60- och 70-talet blivit fula. De bryter mot de klassiska skönhetsidealen och detta beror på föraktet för det gamla. Den fysiska förändringshastigheten är numera ofattbart hög. För att skydda sig mot sorgen, ångesten och vreden demoniserar vi det förflutna och kallar det "Fattigsverige".

- Slutligen då det fortgående sönderslitandet av banden till den levande naturen.

Inget säger att staden måste vara ett ekologiskt katastrofområde – att den måste utgöra en från biosfären i övrigt totalt avvikande verklighet. Vi har gjort den sådan men vi kan ändra den.

Karlstad har enorma möjligheter och en del positiva steg har tagits. Cykelbroarna vid Sandgrund och Romstad och restaureringen av Gamla Badhuset är bara några exempel.

Återupprätta staden! Återupprätta Karlstad!

Foto: LARS HEDELIN

Staden är den plats där människor av fri vilja möts kring olika aktiviteter. Men staden utgör också ett hot. Det gäller att minimera skadeverkningarna och maximera möjligheterna, anser Ahlzén.

Släpp fram romantiken!

Kersti Gylling,
utvecklingskonsult

Den nya debatten om centrumplanering har fått karaktär av väckelserörelse. Ett nyuppvaknat medvetande om stadens funktion. Det är ju inte självklart att stadskärnan fungerar som en framgångsrik mötesplats. En mötesplats som förser oss med kultur och nöjen, där vi kan uträtta våra ärenden och hämta inspiration.

Tjänstemän och politiker har insett detta, men också fastighetsägare och köpmän.

Förr i tiden hade de inte mycket till övers för varandra men nu sitter de vid samma bord och verkar dra åt samma håll.

Detta beror på att stadskärnan är hotad.

Flera orsaker samverkar. En är att invånarna är mer rörliga än förr. Vi behöver ju inte nödvändigtvis handla där vi bor, utan uträttar våra ärenden där det är enklast och mest praktiskt.

En annan orsak till den hotade staden är att vi har fått externa centrum. Dessa liknar i mycket stadskärnan och Jönköping är ett exempel på hur en sådan utlokalisering höll på att döda de gamla stadsdelarna. Men dessa köpcentrum har inte stadens kulturutbud och hotar därför inte i det längre perspektivet.

För att stärka stadskärnan måste man ta itu med några problem. För Karlstads del är inte det största problemet bristen på parkeringsplatser. Det finns gott om svenska städer som har det betydligt värre. Problemet är istället stadskärnans struktur. Den har blivit alltför rationell. Staden strävar efter att göra det enkelt för folk att få sina ärenden uträttade, men förmår oss inte att stanna upp och njuta.

Fenomenet är särskilt tydligt vid Drottninggatan. Mängder av människor rör sig här men de finner ingen miljö utöver kommersiell verksamhet och trafik.

Det alla talar om i Karlstad är Stora torget. Som det ser ut idag gör det ingen lycklig. Vad som behövs är mer romantiska inslag. En stad som Karlstad borde spegla den romantiska värmländska folksjälén.

I vanliga fall är det parkerna som står för romantiken. Men i Karlstad hittar man inte fram till parkerna.

För att ändra centrumbilden bör man flytta bussarna från Drottninggatan. Som det är nu spärrar de bara av och bidrar till att gatan inte har varken tempo eller puls.

Bussomstigningsplats ska torget vara. På det sättet blir det livligare i den delen av staden. På torget kan man ha en mängd aktiviteter. Att bussarna finns där hindrar inte att torget blir en lite grönare oas. Svenska torg ser i allmänhet ödsliga ut. Den övergivna funktionen som handelsplats skulle ersättas av en ny.

Karlstads absoluta A-läge är korsningen Drottninggatan-Västra Torggatan. Här kan man lätt skapa en mycket attraktiv mötesplats. Särskilt bra blir den om man gör om Drottninggatan till gågata. Och den ska vara vacker även på vintern.

Kulturen i Karlstad ligger lite avsides, men kan göras tillgängligare genom att utnyttja exempelvis Drottninggatans fina läge. Tillsammans med många uteserveringar skulle man kunna skapa ett galleri för skulpturer. Kanske ett nordiskt Barcelona...

Foto: NILS ALMGREN

Normalt sett är det parkerna som är stadens romantiska inslag. Men i Karlstad hittar man inte parkerna. Därför måste man släppa in romantiken i själva stadskärnan, anser Kersti Gylling.

Bort med okynnestrafiken!

Henrik Lindblom,
folkpartistiskt
kommunalråd

Karlstad har sina naturliga begränsningar och möjligheter. Först och främst vattnet. Karlstad är beläget i ett delta, om- och kringfluten av vatten. Staden begränsas också av järnvägen och de större vägarna.

När det gäller trafik i Karlstad handlar det idag mest om bussomstigningsplatens. Nuvarande placering är bedrövande. Men vart ska den flyttas?

Det finns egentligen tre alternativ.

- Väster om Järnvägsgatan. En fördel med detta är ett mer sammanhållet centrum. Nackdelen är att bussarna ändå måste österut runt torget.

- Torget. Det skulle stimulera handeln på norra sidan av centrum. Nackdelarna med detta förslag är att biltrafiken måste dirigeras om och att en sådan lösning inverkar på de tankar som finns om torgets funktion.

- Järnvägsstationen. Fördelen är att alla bussar skulle finnas på ett och samma ställe. Nackdelen är att centrumets tyngdpunkt ytterligare skulle förskjutas söderut.

En annan begränsning är stadens struktur. Karlstad är centralort för omkring 300.000 personer. Här ska finnas handel, nöjen och tillgång till nödvändig administration. Därför måste vi räkna med och planera för bilarna. Värmlänningen är nämligen i stor utsträckning bilbure, men okynnestrafiken bör vi däremot arbeta för att få bort.

I en resvaneundersökning visade det sig att en tredjedel av alla bilar i Karlstad egentligen var på väg någon annanstans. Många kör som de alltid har gjort och tänker inte på att det numera finns bättre sätt att ta sig till målet. Men detta är snarare en informationsfråga än en stadsplaneringsfråga.

Bra gågatesystem är önskvärda men man kan inte plocka bort gator från biltrafiken.

Vi måste också få fungerande gångstråk. De ska givetvis vara bilfria. Vi kan inte bygga ut dem i all oändlighet men de som finns ska vara bra.

Vattnet ger unika möjligheter till bra boendemiljö. Det fanns tider då vi glömde det. Istället förlades bostäderna i skogen och industrier och kontor vid vattnet. Men fortfarande finns möjlighet att bygga attraktiva bostadsområden. Hela sträckan från den nuvarande flygplatsen fram till Tyggårdsviken och hamnen t.ex.

Men det är inte bara vid vattnet bostäder behövs utan också inne i centrum. Det är kombinationen bostäder, arbetsplatser, butiker och nöjen som gör centrum levande.

Tråkigt nog kallas parkerna fortfarande "icke bebyggd mark". Dessa andningshål måste skyddas och hållas intakta.

Då och då ställs emellertid olika intressen mot varandra. Den aktuella museiutbyggnaden är ett sådant fall. Vi vill både behålla parken och bygga ut muséet. Man måste tänka sig noga för så att man inte i onödan lägger ut stora summor på tveksamma projekt.

Träden är viktiga i all bebyggelse och Karlstad kan ståta med en raritet – daggvideträdet. Det upptäcktes första gången på Sandgrundssudden av Gustaf Frödings morfar, biskop Agardh. Vi bör förstås återinplantera daggvideträdet där.

På det hela taget är Karlstad en vacker stad där varje epok har satt sina spår. Och säga vad man vill om MacDonalds, men huset motiverar sin placering och speglar väl sin tid.

Foto: HÅKAN STRANDMAN

En stor del av trafiken i Karlstad är ren okynneskörning. Folk kör som de alltid gjort utan att tänka på att det kanske finns bättre vägar att nå målet. Här krävs information, anser Henrik Lindblom.

Kjell Fredriksson,
kulturchef

Visst är kontakt med både unga och gamla människor nödvändig. Men det är genom de gamla man får en länk till det förflutna – en länk som ger trygghet och som sätter ens eget liv i ett större sammanhang. Det är ett sätt att förstärka den personliga identiteten.

Samma förhållande gäller staden – kontakten med det gamla stärker även stadens identitet.

Nybyggnation är förstås nödvändig. Olika epoker måste ha möjlighet att leva och berätta om sin tid. Vi kan inte rädda mor och far från döden men väl de byggnader de byggt.

Bristen på historisk dimension när man utvecklar Karlstads centrum hotar stadens identitet. Fler affärer, gågator och parkeringsplatser hjälper föga. En utarmningsprocess inleds som sakta tar på staden som en smygande nedbrytande sjukdom.

Hur mycket finns då kvar av Karlstads själ 1993?

Här måste var och en kämpa sig fram till ett eget svar. Visst finns det tillräckligt med både miljöer och byggnader för att man ska hitta Karlstads egen identitet. Men den är inte stark och man måste leta.

Vad kan man då göra om man tar den historiska dimensionen på allvar?

Några förslag:

- Ge Carlstads-Gillet, Karlstad Lever och Värmlands Lokalhistoriska förening en "vitamininjektion" och resurser att aktivt arbeta med ett utåtriktat folkbildningsarbete.
- Starta en hembygdsförening i Karlstad som är öppen för alla.
- Förnya byggnadsinventeringen från början av 1980-talet.

- Satsa på fler stadsvandringar – en fantastisk metod att föra samtal om stadens historia och själ.
- Stimulera alla tänkbara projekt om Karlstads historia.
- Uppmuntra en öppnare och bredare debatt om stadsplanering.
- Stimulera utgivning av böcker om vår stads historia.
- Låt Högskolan ägna sig åt Karlstads historia, på samma sätt som man gör i Örebro.
- Anställ en bebyggelseantikvarie.
- Utnyttja bibliotekets resurser och alla våra arkiv.

Det kommunala handlingsprogram som den nuvarande kommunledningen lade fram för åren 1991-94 anger en mycket konkret arbetsuppgift, "Värna om det som finns kvar av det gamla Karlstad". Men eftersom oppositionspartiet inte angett någon avvikande mening blir det väl som vanligt – mycket ord och lite handling.

Vem vet om det inte redan är försent?

Är kanske de gamla stadskärnorna redan stelnade friluftsmuseer, en historisk kuliss, långt från de platser där människorna bor och arbetar?

Är kanske framtidens rörelsebetingade arkitektur redan här? Där rörelsen bringar ordning i landskapet och ger en rumsupplevelse besläktad med filmen; otroliga kulisser och spännande scenerier som avlöser varandra i högt tempo; ljus- och ljudeffekter från tunnlar och svängda murar; plötsliga utsikter zoomar in staden, långa kurvor vänder likt glidande kameraåknningar.

Vem vet?

Värna den historiska dimensionen

Foto: NILS ALMGREN

Bristen på historisk dimension i stadsplaneringen hotar stadens identitet. Vi kan inte rädda mor och far från döden men väl de hus de byggt, påpekar kulturchefen.

Lite folklikare – lite roligare

Kjell Jakobsson,
hotellldirektör

Man kan beskriva en stad med fantasins och musikens hjälp.

Rock'n roll med Bill Haley till exempel. Den representerar liv, fart och fläkte. Sådant som hör till en stad av Karlstads storlek.

Men i Karlstad är finns det inte mycket av den varan. Här händer nästan ingenting.

Det är aktiviteter som skapar en levande stad, inte döda ting. Att den yttre miljön spelar mindre roll bevisas till exempel av skillnaden mellan Stadshotellet och Sara Winn.

Trots sitt oslagbara läge vid älven är det nästan alltid folktomt på Stats terrass. I den trista gatukorsningen vid Sara Winn är det däremot trångt. För de som trängs där går inte dit på grund av den fina miljön. Nej, de går dit för att där finns det folk.

Folk föder folk, sägs det inom hotell- och restaurangbranschen, och därför är det nödvändigt att få hit både karlstadsbor och gäster utifrån. Egentligen borde det inte vara så svårt, för Karlstad har rykte om sig att vara en trevlig stad, och det ger ett visst försprång.

Vi kan också ståta med många kändisar som så gott som dagligen figurerar i medierna. Gör dem till ambassadörer för staden. Sätt Karlstadssymboler på dem så att alla ser varifrån de kommer!

Karlstad har egentligen ett bra fast utbud av restauranger, uteserveringar, nöjeslokaler och teatrar.

Men staden behöver också tillfälliga arrangemang som ska styras in mot centrum – inte förläggas i utkanterna. Vi har ju ett torg som borde användas till mer än bänk- och blomförvaring.

Vi bör också bli bättre på att ta emot gäster. Nu skrämmer vi bort dem med sura parkeringsvakter.

Det finns de som påstår att det finns tillräckligt med p-platser. Det kanske stämmer från måndag morgon till torsdag kväll, men definitivt inte fredagar och lördagar. Då finns det inte en ledig plats att uppbringa. Många av p-platserna i centrum är företagsplatser. De skulle kunna släppas fria under helgerna.

Ett annat problem är stadens servärdheter. Man vet att de finns men inte var de ligger. Det är nästan lättare att skicka turisterna till Sunne!

Ordna lite roligare rundturer utan guider med till exempel stripes att gå efter. Kulturen är överhuvudtaget för krånglig. Gör den folklikare, lite mer show. Det gäller inte minst Värmlands Museum. Varför inte ha en dansbandsutställning, när så många bra dansband kommer härifrån? Och självklart hör dansbandsfestivalen hemma här. Visa också upp stadens stolthet – Löfbergs Lila och Thore Skogmans åttkantiga paviljong på Herrhagen.

Med det nya kongresshuset vid Folkets Hus kanske Karlstad upphör att vara en vit fläck för landets konsertarrangörer.

För att uträtta något behövs det inte nödvändigtvis en massa pengar. Initiativ av engagerade människor är viktigare, och i

Karlstad finns en lång rad sådana personer. Dem måste vi visa vår uppskattning.

Idag finns fantastiska möjligheter till samverkan mellan krögare, köpmän och fastighetsägare. Tillsammans är vi starka och kanske till och med kan bekosta en samordnare – en entreprenör och idéspruta.

En än så länge anonym grupp har redan tagit fram ett förslag till ett nytt torg.

Det ska självklart heta Solsta torg och förutom bussomstigningsplats ska det rymma ett Solsta Café. Där ska Färjestadspuckar och Bolticbollar serveras, och därifrån ska TV sända sitt caféprogram. Om torghandeln ska vara kvar bör den uppfylla kraven på en riktig torghandel med högklassiga varor och inte enbart försäljning av krims-krams.

Det finns också plats för en isbana på vintern och schack och bollspel på sommaren.

"Solstolen", ett slags speakers corner, kan användas av lunchtalare, valtalare eller av den som har något på hjärtat.

De stora föreningarna ska kunna disponera torget och vara ett slags torgvärdar. På så sätt kan de tjäna en slant och samtidigt ge aktiviteterna där en lite fastare struktur.

Karlstad är en attraktiv stad, men det är människorna som får den att pulsera.

Foto: HANS M. KARLSSON

Utnyttja kändisarna i profileringen av Karlstad. Sänd Solsta Café från Stora Torget och servera färska Färjestadspuckar och nybakade Bolticbollar. Så lyder Jakobssons framgångskoncept.

Släpp fram både tokar och genier

Anders Hillgren,
läsantikvarie

Humanismen är den åskådning som sätter människan främst och som dömer visioner, ideologier, institutioner och initiativ utifrån deras värde för människans välfärd och andliga tillväxt. Humanismen är regeln både för den uppstudsiga, ifrågasättande revolten och den extatiska glädjens kunskap.

Den hyllar skaparkraft och sanningslidelse, genier och tokstolar, tradition, förnyelse och skönhet – de nödvändiga beståndsdelarna för ett samhälle i utveckling.

För humanisten står det klart att kultur inte kan planeras, att konsten sällan eller aldrig kan beskrivas och att människans behov av kulturella sammanhang inte kan regleras i budgettermer och verksamhetsplanering. Men det är genom medvetna strategier, en genomtänkt planering och idogt arbete man kan skapa förutsättningar för att just det obeskrivliga och oförutsedda ska kunna hända.

Humanismen och humanioran intresserar oss särskilt mycket just nu. Inte minst för att den bibringar oss klarhet om både det unika och det allmänmänskliga i vår egen belägenhet.

Därför har det humanistiska perspektivet också i framtiden något högst påtagligt att tillföra Värmland och värmlänningarna. Både för lokal och regional utveckling och i vägvalet mellan bevarande och förnyelse.

Den människa som känner identitet med en region och upplever en stark värdegemenskap med andra kan med kraft påverka sin egen situation.

Värmland är och ska förbli en del av en vidare, starkt föränderlig omvärld. Förmodligen står vi inför en teknologisk, ekonomisk och politisk utveckling som vi ännu bara sett början av. Den innebär att både gemenskapen och kunskapsbasen vidgas, att

kommunikationerna byggs ut och att information i allt större mängd och med allt större hastighet kan överföras oavsett avstånd.

I utvecklingens spår följer stora förändringar i vårt livsmönster och produktionsätt. Samtidigt kommer den kulturella mångfalden i nya former och nätverk att öka.

Varken livet självt, medvetenheten om vår historia eller de humanistiska värdena föds i någon kommunal eller stadlig planeringsprocess. Men samhällets insatser måste bestämmas utifrån en klar uppfattning om vilka mål som ska förverkligas.

Om målet är "kulturell välfärd och livskvalitet för värmlänningarna" måste vi också på allvar föra in det humanistiska perspektivet i politiken. Men då behövs en rimlig och operativ definition av begreppen som inte för långt in i den metafysiska dimman.

Kulturell välfärd innebär att vi har möjlighet att skapa, bearbeta, sprida och påverka det som är vår kultur. För att delta i denna process måste också kontakten med andras värderingar, idéer och erfarenheter garanteras. För att uppnå detta måste vårt behov av information och kunskap, kreativitet och uttrycksförmåga mötas och stimuleras.

Humaniora och konstnärlig verksamhet erbjuder omistliga vägar att tillfredsställa dessa behov. När vi idag talar om "humanister" avser vi kanske i första hand akademiker. Men att vara

humanist är också synonymt med att vara medmänsklig, medkännande och så där allmänt hygglig.

I renässansens Florens, Pisa och Bologna var humanisten däremot en erkänd yrkesman i vars yrkesroll ingick att med klassisk bildning söka integration mellan etik, politik, historia och poesi. Genom att alltid framhålla att kunskap också är praktiskt nyttig, kom humanismens idéer att få stort genomslag bland medborgarna.

Eftersom teatern och torget i den antika staden var offentliga platser, där människor uppträdde i olika roller och där åsikter torgfördes, framstår kunskapsinhämtade och kunskapsförmedling som en av stadens grundpelare. Detta utgör själva grunden för en offentlighet som inte är uppbyggd av enkelriktade meddelanden, utan som i stället grundar sig på det engagerade samtalet människor emellan.

Och eftersom staden och demokratin står varandra så nära, när vi också visionen om en levande stad. En stad som inte är maktens rummelplats och instrument, utan en plats där vi med självklarhet kan ge uttryck åt både tankar och önskningar.

Så förhöll det sig i Aten under dess storhetstid. Där fanns en tydlig samhörighet mellan stad och människa och medborgarna hade självklart rätt att delta i stadens offentliga angelägenheter.

Här ägnades också den offentliga miljön största omsorg. Den framstod som magnifik vid jämförelse med den privata.

Kan det manne vara något för vår egen samtid och stadsbyggnadsdebatt att reflektera över? Finns här något att lära? Finns det anledning att tro att detta böckande i minnenas skafferier kan bidra

till en renässans för det klassiska perspektivet också i planerings-sammanhang? Särskilt med tanke på att vi i den europeiska gemenskapen snart blir hej och du med både italienare och greker.

Kanske finns det utsikter för att aktörerna på den värmländska arenan ska fånga upp humanismens budkavle och damma av denna förnufts och glädjens grundsten.

Foto: LARS HEDELIN

Kultur kan inte planeras och skapas inte på ett förvaltningskontor. Genom att släppa fram humanismen ger man utrymme för det oväntade, anser länsantikvarien.

Fler gång- och cykelleder

Bengt Sassner,
gatuchef

Karlstad är ett regioncentrum. Därför kan vi inte bara planera för karlstadsborna utan måste tänka på i stort sett för alla invånare i Värmland.

10.000 människor pendlar dessutom dagligen in till Karlstad från kranskommunerna. Av det totala antalet trafikanter i Karlstad kör 40 procent bil, 25 procent reser kollektivt och resten går eller cyklar. Dessa proportioner har hållit sig ganska konstanta under de senaste åren.

Däremot har biltätheten ökat markant de senaste decennierna. Efter E18:s tillkomst har trafiken utanför Karlstad ökat med 60 procent. Inne i centrum däremot är antalet bilar i stort sett oförändrat. Runt torget var det till och med färre bilar 1990 än 1971. Ett problem är dock att 30 procent av bilarna bara passerar centrum utan något egentligt ärende.

Då och då gör vi parkeringsinventeringar i Karlstad. Den senaste gjordes 1992. Det visade sig då att det är god tillgång på parkeringsplatser i centrum. Under rusningstid var beläggningen endast 65 procent. De platser som försvinner vid nybyggnation, till exempel Bryggeritomten, måste givetvis ersättas med andra strategiskt placerade parkeringsplatser.

De mål och riktlinjer som vi arbetar efter för närvarande syftar till att ge

- god tillgänglighet för alla

- attraktiva parkeringsplatser vid infarterna
- attraktiv kollektivtrafik
- genare linjestreckningar, ökad turtäthet, väderskydd och belysning vid hållplatserna
- fler cykel- och gångleder

Vi vill också öka trafiksäkerheten vid korsningspunkter. Det vi inte har levt upp till är handikappanpassningen. Det är främst synskadade och rörelsehindrade som har det svårt i trafiken idag. Cykelparkeringarna räcker inte till och det vållar problem. Distributionstrafiken upplevs också som störande på våra gågator.

Överhuvudtaget behöver vi miljöanpassa centrum och förbättra trafik- och luftmiljön. Ett sätt vore att höja skrotningspremierna. Det är nödvändigt att få bort gamla bilar utan avgasrening.

Vidare måste vi bevara grönytor och träd i centrum. Det måste vi hålla hårt på. Redan idag planterar vi fler träd än de som tas bort, men ytterligare grönområden behövs.

En utbyggnad av ringlederna skulle också bidra till en förbättrad luftmiljön i centrum. En ny ringled i söder bör byggas för att förbinda Hammaröleden med området kring gamla flygplatsen. På så vis skulle Klaraborgsbron avlastas betydligt och trafiken kunde lättare styras om till trafikåligare gator.

Foto: LARS HEDELIN och ANN-MAY BRODÉN

Bättre parkeringsmöjligheter vid infarterna, utbyggd kollektivtrafik och fler gång- och cykelleder, är några av de mål gatuchefen anger för ett miljöanpassat och attraktivt regioncentrum.

Lisa Waller, raggare

Torget åt raggarna

Ett bilfritt centrum. Mer grönska på torget.

Det passar kanske den genomsnittlige karlstadsbon.

Men den grupp av invånare som kallas "motorburen ungdom" har andra önskemål.

– Vi vill ha torget kvar som det är, säger Lisa Waller bestämt.

Hennes kompisar Lena Nyängs och Jenny Andersson håller definitivt med.

– Om de stänger av torget kommer alla raggare att samlas kring MacDonalds istället, tror Lisa Waller.

– Gissa om det kommer att bli bråk där, fortsätter hon.

För den som inte känner till ungdomskulturen i Karlstad kan det vara på sin plats med en lägesbeskrivning.

Raggarna håller till på torget. Dit kommer de från stora delar av Värmland.

– De riktiga raggarna finns nästan inte längre, förklarar Lena Nyängs.

– De som håller till på torget nu är vad jag kallar "blöjraggare". De super, släss och sköter inte sina bilar särskilt väl.

De olika orternas raggare ligger ständigt i luven på varandra.

– Kilsraggarna släss med Torsbyraggarna och Skoghallsraggarna med Grumsraggarna, berättar Annelie Seppälä.

Och det är på Karlstads torg de träffas.

Under helgernas sena timmar är torget raggarnas eget ställe.

Andra ungdomsgrupper håller sig på behörigt avstånd.

– Raggare gillar inte punkare, skinheads, invandrare eller bögar, förklarar Jenny Andersson.

Därför håller punkarna till på Gågatan, skinheads på norra sidan av torget. Vartbögar och invandrare träffas vet inte tjejerna.

I Karlstads centrum har det alltså utvecklats ett system som minimerar risken för konfrontationer mellan de olika ungdomsgängerna.

Om den nya centrumplaneringen innebär att det blir svårare att köra bil runt torget tror Lisa, Annelie och Lena att bråken vid MacDonalds ökar.

– Vi måste ha en ordentlig yta att träffas på. Ett ungdomens hus är inget alternativ för raggarna, anser Lena.

– I så fall är det bättre att satsa på en ordentlig motorgård som de gjort i Örebro, tycker Lena.

– Raggarna har ändå varken lust eller råd att gå in på ställen, tror Lisa.

Gröna oaser är inget som tilltalar ungdomarna.

– Träd finns det väl nog av i skogen. Vi vill träffas och umgås på våra egna villkor, säger Lena Nyängs.

Trots att många upplever raggarna som hotfulla är gemenskapen dem emellan starkare än hos de flesta andra grupper.

– Det finns inga som ställer upp så mycket för varandra, betonar Lena.

När hon var gravid skjutsades hon varje dag till Kenneth's på Norrstrand för den dagliga hamburgaren.

– Och när man är sjuk så kommer det alltid kompisar hem och kollar hur man mår.

Men vi som är över de trettio, då? Vart ska vi vara?

– Ni har ju Plaza och Statt och såna ställen. Stanna där, tycker Lena Nyängs.

– Men skulle du råka gå över torget är det ingen som hoppar på dig, tröstar hon.

– Om du inte provocerar vill säga...eller är väldigt ful, lägger hon till.

Tycker inte raggarna att vuxna också ska få röra sig fritt ute på stan?

– Det är väl okej med vuxna, bara de inte är såna där j-la nattugglor, fräser Lena Nyängs.

– De tror att de står över polis och myndigheter och allt. Och när man behöver hjälp så struntar dom ändå i oss.

Finns det då inget i Karlstad som raggarna saknar?

– Jo, ett nattcafé som ska vara öppet hela nätterna, det vore bra, tycker Lisa.

Foto: VF-FOTO

När natten sänker sig över stadens gator och torg och de som vill njuta av blommor, grönska och statyer gått hem till sitt, vaknar raggarna till. De har sina speciella krav på Karlstads centrum.

Ingvar Ekemark,
pensionerad arkitekt

Bussarna bäst där de är!

Ingvar Ekemark är en av de där människorna som nästan alltid säger nej.

– Men det gör jag inte för att jag tycker det är roligt utan för att jag har tvingats till det, säger han.

Ingvar Ekemark är pensionerad arkitekt, med planeringsfrågor i landsbygdskommuner som specialitet. Men i Karlstad är han nog mest känd – av politikerna ökad – som en av de aktiva i föreningen Karlstad Lever. Som tongivande medlem har han bland annat varit med om att rädda Gamla Badhuset och båthuset vid Lamberget.

– Utan Gamla Badhuset hade staden varit betydligt fattigare, påstår Ingvar Ekemark.

Det håller väl de flesta med om. Nu, i alla fall.

– Det är roligt att höra att bevarandefrågorna nu anses mer viktiga av alla, både politiker och tjänstemän, tycker Ingvar Ekemark.

Har du räddat allt som bör räddas nu?

– Nej, gröna huset vid Pråmkanalen är fortfarande aktuellt, beklagar han.

Ingvar Ekemark och Föreningen Karlstad Lever lägger sig ofta och gärna i stadsplaneringsdebatten i stort.

Just nu är det ju frågorna om Stora Torget och Drottninggatan som debatteras mest. De flesta verkar nu eniga om att bussomstigningsplatsen ska flyttas tillbaka till torget.

Här har Ingvar Ekemark en avvikande mening.

– Redan i det remissyttrande som vi lämnade 1982 betonade vi att torget med omgivningarna måste utvecklas till ett festligt centrum där människor kan mötas. Men det är inte bussresenärerna som ska dras dit, tycker Ingvar Ekemark.

I stället ska torgets norra del vikas för olika ungdomslokaler.

– Den gamla biografen Cinema ska bli konsertlokal och café. Och när NWT flyttar ut från sin fastighet bör man ta vara på

möjligheten att få sammanhängande lokaler i flera plan med ingång både från Kungsgatan och Herrgårdsgatan.

Torget ska även fortsättningsvis vara en öppen yta, i stort sett som idag. Bussomstigningsplatsen bör ligga kvar på Drottninggatan dit den flyttades för att förbättra förutsättningarna för kollektivtrafiken, anser Ingvar Ekemark.

– Det är bussresenärernas bästa man måste ha för ögonen i den frågan. På Drottninggatan får linjerna den bästa sträckningen och där stör de inte heller genomfartstrafiken i någon större utsträckning, säger Ingvar Ekemark.

– När man byggt ut staden har man inte tagit hänsyn till kollektivtrafiken, tycker Ingvar Ekemark.

Vill man ha en bättre luftmiljö måste man underlätta för kollektivtrafiken och inte bygga stora genomfartsleder, som till exempel Hagaleden för några år sedan.

– För att låna ett uttryck av Moltas Ericsson: det blir som att doppa händerna i honung när man ska vifta bort en bisvärm...

– Det är bara själva gatumiljön på Drottninggatan som blir bättre av en flyttning av bussarna, och det tycker inte jag är det viktigaste.

Ingvar Ekemark tycker att P-platserna måste vara kvar vid torget.

– Men istället för att låta parkeringen ta yta på själva torget kan man ha ett parkeringshus under jord.

Karlstad borde också ta bättre vara på stränderna.

En inbjudande vacker strandpromenad vid Statt med servering ända ner till kajen t ex. Sådana tankar kan till och med ge en realist som Ingvar Ekemark något drömmande i blicken.

Foto: STEFAN BRATT

Ingvar Ekemark anser att bussomstigningsplatsen ligger bra där den ligger. Torget vill han ha kvar som en öppen plats – ett festligt centrum där människor kan mötas.

